

Pohjois-Savon ilmastokatsaus 1/2025

19.3.2025

Pohjois-Savon ilmastopäästöt ovat laskeneet yli 40 % 15 vuodessa – Sähkötuotannon puhdistuminen leikkaa energiasektorin päästöjä

Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 41 % vuosina 2007–2023. Hiilineutraalius on mahdollista saavuttaa tavoitevuoteen 2035 mennessä, mutta se vaatii päästövähennystoimien lisäksi voimakasta hiilinielujen vahvistamista. Ilmastonmuutoksen hillinnän lisäksi ilmastomuutokseen sopeutumiseksi tarvitaan tekoja kaikilla sektoreilla. Maakuntaan valmistellaan parhaillaan ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmaa.

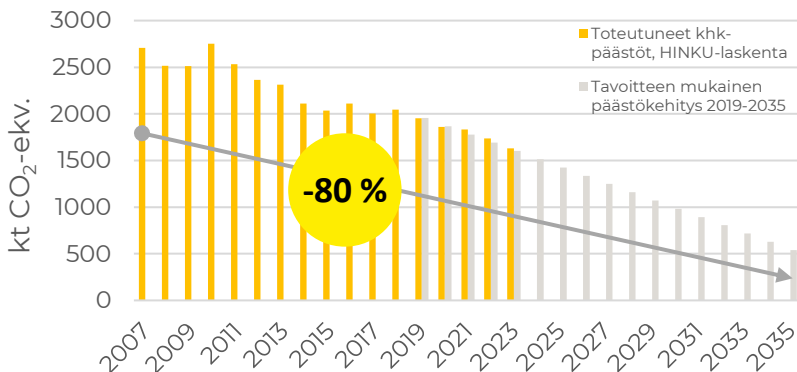
Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2023 olivat 1630 kt CO₂-ekv*. Vuosina 2007-2023 kokonaispäästöt ovat laskeneet 41 % (kuva 1) ja asukaskohtaiset päästöt 39 %. Vuoden 2023 aikana ilmastopäästöt laskivat 6 %. Myönteinen kehitys johtuu pääosin energiasektorin ja erityisesti sähkötuotannon puhdistumisesta. Kulutussähkön päästöt pienivät peräti 34 % ja sähkölämmityksen päästöt 35 %.

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen Pohjois-Savossa vuoteen 2035 mennessä edellyttää ilmastopäästöjen vähentämisen lisäksi voimakasta hiilinielujen vahvistamista maankäyttösektorilla. Maankäyttösektorilla tarkoitetaan maatalousmaan, metsätalouden ja muun maankäytön muodostamaa kokonaisuutta. Pohjois-Savon ELY-keskus julkaisee huhtikuun lopussa maankäyttösektorin päivitettyt hiilitasetiedot kunnittain. Luonnonvarakeskuksen [MEMU-hankkeessa julkaisemien tietojen \(Luonnonvarakeskus.fi\)](#) mukaan Pohjois-Savon metsät ovat muuttuneet nieluista päästölähteeksi vuonna 2021. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti puuston kasvun hidastuminen ja korkeat hakkuumäärät.

Pohjois-Savon ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinta aloitetaan työpajoissa keväällä 2025

Pohjois-Savoon laaditaan ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmaa vuoden 2025 aikana. Työ käynnistyy kevään teemapajoissa, joista ensimmäinen järjestetään 1.4. Valmistelua koordinoidaan Pohjois-Savon ELY-keskuksen HIPOVA-hankkeessa. Hankkeesta ja sopeutumissuunnitelman valmistelusta kerrotaan lisää katsauksen sivulla 3.

*hiiliidioksidiekvivalenttia

Kuva 1. Pohjois-Savon kasvihuonekaasupäästöt 2007-2023 ja hiilineutraaliustavoitteen mukainen päästökehitys 2019-2035, HINKU-laskenta. Tietojen lähde: paastot.hiilineutraalisuomi.fi (SYKE 2024). Vuoden 2023 tiedot ovat ennakkotietoja.

Pohjois-Savon ilmastotiekartan seurantaindikaattoreita

5. painopiste: Yhteistyöllä ilmastoturvallisuutta ja luonnon monimuotoisuutta

Luontoarvoiltaan arvokkaat maatalousalueet

Laskennassa huomioidaan luonnonlaitumien ja -niittyjen, pysyvien laitumien sekä maatalouden ympäristötukien erityistukien kattama pinta-ala.

9387 ha (2024) - 20 % ▼
11 738 ha (2023)

Kuolleen puuston keskitilavuus metsämaalla

Indikaattori ilmentää metsien monimuotoisuuden edellytyksiä. Indikaattori ilmaisee kuolleen puuston keskitilavuutta metsämaalla. Luku on keskiarvo mainittujen vuosien ajalta.

6,1 m³/ha (2019-2023) + 27 % ▲
4,8 m³/ha (2014-2018)

Ennallistettujen soiden pinta-ala

221 hehtaaria/v (2022)

Hoidon piirissä olevien perinnebiotooppien pinta-ala

2591 hehtaaria (2022)

Pohjois-Savon ilmastotiekartan toimeenpanoa seurataan vuosittain kerättävien 45 seurantaindikaattorin avulla. Yllä on esimerkkejä näistä indikaattoritiedoista. Kaikki indikaattorit sekä niiden lähteet ja kuvaukset ovat luettavissa [ilmastotiekartan seurantaraportista \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

HIILINEUTRAALI
POHJOIS-SAVO

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Savon julkiset vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeet

Suomi pyrkii saavuttamaan hiilineutraaluden vuoteen 2035 mennessä ja pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen vuoteen 2030 mennessä. Vihreä siirtymä tukee talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista. Oheisessa kartassa on esitetty Pohjois-Savon julkiset vihreän ja puhtaan siirtymät hankkeet (tiedot päivitetty 18.3.2025). Lista hankkeista lisätietoineen löytyy [Pohjois-Savon ELY-keskuksen verkkosivuilta \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi).

Pohjois-Savon uusiutuvan energian investointipotentiaali yli 6,5 miljardia euroa

Pohjois-Savon alueelle on suunnitteilla useita kymmeniä puhtaan energian investointihankkeita. Maakuntaan suunnitteilla olevien julkisten teollisen kokoluokan tuuli- ja aurinkovoima- sekä biokaasulaitoshankkeiden yhteisarvo on yli 6,5 miljardia euroa.

Tuulivoimahankkeita on suunnitteilla 24 alueelle. Hankkeiden yhteenlaskettu enimmäisvoimalamäärä on lähes 450 voimalaa ja yhteisesteho 3600 MW*. Tuulivoimaan liittyvien investointisuunnitelmien yhteisarvo on yli 5,5 miljardia euroa.

Teollisia aurinkovoimahankkeita Pohjois-Savossa on 25 alueella, joista yksi on valmistunut Joroisten lentokentälle. Näiden hankkeiden yhteisnimellisteho on noin 2000 MWp*. Aurinkovoimahankkeiden investointisuunnitelmien yhteisarvo on n. 1,2 miljardia euroa.

Suomen Lantakaasu Oy:n Kiuruveden biokaasulaitoksen rakentaminen on käynnistynyt. Muita biokaasulaitoksia tai niiden laajennuksia on suunnitteilla neljälle alueelle. Hankkeiden investointiarvo on noin 70 miljoonaa euroa.

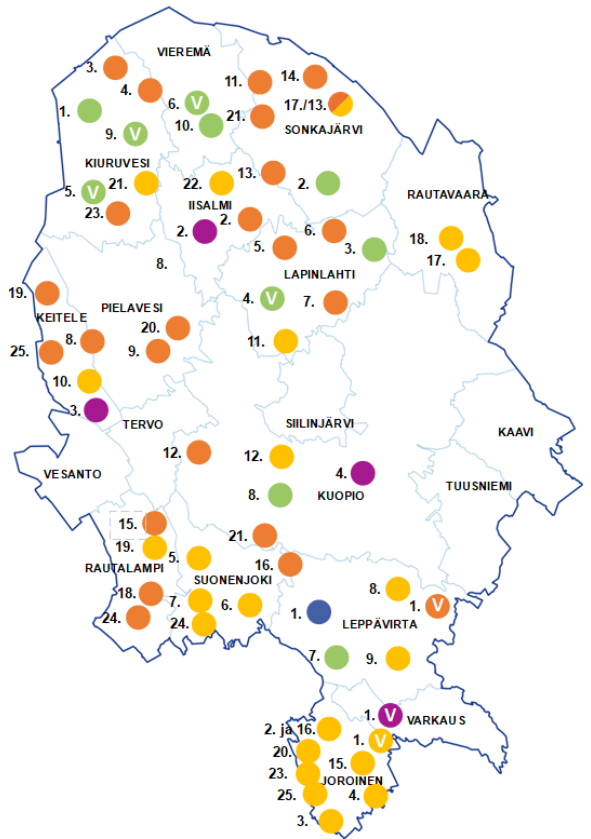
Lisäksi Pohjois-Savoon on suunnitteilla myös muita vihreän ja puhtaan siirtymän hankkeita, kuten energiavarastointia, kiertotalousalueita, synteettisen metaanin ja vedyn tuotantoa sekä energiatehokkuuden parantamishankkeita.

*MW, megawattia

**MWp, megawattipiikkiä, huipputeho

Kartta-aineisto

[Ely-keskus.fi](https://ely-keskus.fi)

● Biokaasulaitos-/terminaali tai sen laajennus

● Tuulivoimala-alue

● Teollinen aurinkovoimala-alue

● Tuuli- ja aurinkovoiman hybridialue

● Vedyn tai metaanin tuotantolaitos

● Muut suuret vihreän siirtymän hankkeet

● V V V V Valmis hanke

1. Hankenumero, lisätiedot [tästä linkistä \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi)

Pohjois-Savon ympäristödialogit tarjoavat paikan etsiä ratkaisuja viheliäisiin ongelmiin

Ilmasto muuttuu ja yhteiskunta sen myötä. Suurimmat vaikutukset ovat vasta edessä. Vihreä siirtymä on välttämätön, vaikka se samalla tulee lisäämään vastakkainasettelua ja ristiriitoja. Meidän on kyettävä hallitsemaan, ratkaisemaan ja sääntelemään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja ilmatoriskien hallintaa sekä luontokadon torjuntaa. Vaikutukset tuntuvat niin kansalaisyhteiskunnassa kuin elinkeinoelämässä. Ilmastonmuutoksen ja luontokadon edetessä ihmisten mielipiteet, arvot ja asenteet tulevat muuttumaan.

Tarvitsemme enemmän puhetta, kuuntelemista ja uudenlaista dialogin ilmapiiriä. Millaista ymmärrystä ja vaikuttamistyötä tarvitsemme viheliäisten ongelmien vastuulliseen ratkaisemiseen?

Tervetuloa kuuntelemaan Pohjois-Savon avoimia ympäristödialogeja vuoden 2025 aikana. Dialogeissa on aina alustaja, joka johdattelee aiheen äärelle. Alustuksen jälkeen dialogiin kutsutut osallistujat keskustelelevat aiheesta ohjatusti. Keskustelun jälkeen yleisö pääsee kommentoimaan omia näkemyksiään. Jokaisesta dialogista tuotetaan artikkeli, johon kootaan näkökulmat ja lopputulema dialogista. Seuraava dialogi järjestetään [Puijo Summit - tapahtuman \(puijosummit.fi\)](https://puijosummit.fi) yhteydessä 8.5.

[Lisätietoja ympäristödialogien sarjasta \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://puijosummit.fi)

Ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmaa valmistellaan työpajoissa

Pohjois-Savoon laaditaan omaa ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelmaa vuoden 2025 aikana. Valmistelu aloitetaan kevään teemapajoissa, jotka alkavat tiistaina 1.4. aloituspajalla. Aloitustilaisuudessa käydään läpi maakunnallisen sopeutumistyön raameja ja ohjausta, työn etenemistä sekä kuullaan asiantuntija-alustuksia. Yhdessä pohditaan myös alueellisia haavoittuvuuksia ja sektorikohtaisia ilmatoriskejä.

Aloitustyöpajaa varten on laadittu kysely ilmastomuutoksen riskeistä Pohjois-Savossa. Kyselyllä pyritään selvittämään kuinka todennäköisiä ja vakavia riskit toteutuessaan ovat. Kysely on auki tiistaihin 25.3. saakka [Webrol-lomakkeella \(Webpolsurveys.com\)](https://webpolsurveys.com).

Aloituspajaa seuraa neljän työpajan sarja, joiden lisätiedot ja ilmoittautumislomakkeet löytyvät [täältä \(hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](https://hiilineutraalipohjoissavo.fi). Kaikki työpajat järjestetään Teams-yhteyksin. Työpajoissa esitellään pohjoissavolaisten lasten ja nuorten kanssa tehtyjä tulevaisuuskuvia Pohjois-Savosta vuonna 2050. Ammennamme tätä näkymää, kun suunnittelemme maakunnan sopeutumistyötä. Sopeutumissuunnitelman laadintaa koordinoi Pohjois-Savon ELY-keskuksen Hiilineutraali Pohjois-Savo - vastuullisesti ja vaikuttavasti (HIPOVA) -hanke.

Kuva: Pohjois-Savon ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman valmistelu käynnistyy teematyöpajoilla.

Torstai 24.4. klo 9.00-11.30 RUOKA- JA RAVITSEMUSTURVA.

Työpajaan toivotaan osallistujia erityisesti maataloussektorilta, elintarviketeollisuudesta, ruokapalveluista ja kaupan alalta.

Maanantai 28.4. klo 13.00-15.30 INFRASTRUKTUURI JA RAKENNETTU YMPÄRISTÖ.

Työpajaan toivotaan osallistujia erityisesti energia- ja liikennesektorilta, vesilaitoksista, kunnista, jätehuollosta, kuntien kiinteistöyhtiöistä ja rakennusosalta.

Tiistaina 20.5. klo 9.00-11.30 TERVEYDEN SUOJELU JA EDISTÄMINEN

Työpajaan toivotaan osallistujia erityisesti hyvinvointialueelta, kunnista ja järjestöistä.

Perjantai 23.5. klo 9-11.30 UUSIUTUVAT LUONNONVARAT JA LUONNON MONIMUOTOISUUS

Työpajaan toivotaan osallistujia erityisesti maa- ja metsätaloussektorilta, elinkeinoelämästä, kunnista, vesilaitoksista ja järjestöistä.

Uutta tietoa sateisuuden muutoksista Suomen maakunnissa

Tietoa sateisuuden alueellisista eroista tarvitaan yhteiskunnan eri sektoreiden tarpeisiin. Tulvat kaupunkialueilla voivat vaurioittaa rakennuksia ja infrastruktuuria, maaseudulla ne voivat vaikeuttaa muun muassa viljelyolosuhteita. Runsaiden sateiden kasvattama valunta huuhtoo ravinteita ja saasteita, toisaalta kuivuus on ongelma esimerkiksi vesivoimatuotannolle.

Uudessa raportissa tarkastellaan sateisuuden havaittuja ja arvioituja tulevia muutoksia Suomen eri maakunnissa. ELY-keskusten valtakunnallisen ilmastoyksikön Ilmatieteen laitokselta tilaamaa raporttia voidaan hyödyntää alueilla ilmatoriskeihin varautumisessa ja ilmastomuutokseen sopeutumistoimien suunnittelussa ja mitoituksessa. Suomen maantieteellinen koko ja sijainti näkyvät myös tämän raportin tuloksissa: sateisuudessa on maakunnallisia eroja.

[Tutustu raporttiin tästä \(helda.helsinki.fi\)](https://helda.helsinki.fi)

Ilmastotoimilla voidaan saavuttaa päästövähennysten lisäksi myös taloudellista hyötyä Pohjois-Savon kunnissa

Pohjois-Savon kuntiin suunniteltujen ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuutta arvioitiin yhteisessä selvityksessä. Vaikuttavuusarvioinneissa tarkasteltiin, millä toimilla ilmastomuutosta kiihdyttäviä päästöjä vähennetään eniten ja kustannustehokkaasti kunnissa. Paikallisilla toimilla on keskeinen rooli kansallisten ja kansainvälisten hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa. Kuntien ilmastotoimenpiteillä voidaan vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja edistää alueiden elinvoimaisuutta, hyvinvointia ja taloudellista kestävyttä. Pohjois-Savon kuntien ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuusarvioinnit toteutettiin osana Suunnitelmallisen ilmastotyön juurruttamista Pohjois-Savoon (SISU) -hanketta.

[Tutustu raporttiin tästä \(pohjoissavonsisu.fi\)](https://pohjoissavonsisu.fi)

Avoimia ja tulevia rahoitushakuja: ilmasto, vihreä siirtymä, kiertotalous, luonnon monimuotoisuus, yritysten toiminnan kehittäminen

Hakuaika	Rahoittaja	Haku ja teema	Lisätietoja
Ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen, kiertotalous sekä yritysten ja toimintojen kehittäminen			
7.10.2024-31.3.2025	ELY-keskus	Kasvun kiitorata Itä-Suomen pk-yrityksille	Eura2021.fi
16.3.–15.5. 16.5.–15.8. 16.8.–15.10.	ELY-keskus	Maaseudun yritysrahoitus / Suomen CAP-suunnitelma 2023-2027	Ruokavirasto.fi
17.1.-4.4.2025	Pohjois-Savon liitto	EAKR-haku kehittämis- ja investointihankkeille	Eura2021.fi
17.1.-4.4.2025	Pohjois-Savon liitto	JTF-haku kehittämis- ja investointihankkeille	Pohjois-Savo.fi
17.1.-4.4.2025	Pohjois-Savon liitto	JTF-haku kuntien perusrakenteen investoinneille	Pohjois-Savo.fi
1.2.-30.4.2025 1.5.-30.9.2025	ELY-keskus	Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit, Pohjois-Savon maaseudun kehittämissohjelma	Ruokavirasto.fi
3.4. ja 22.5.2025 (Mansikka ry)	Leader, Mansikka ry, Kalakukko ry, Ylä-Savon Veturi	Yleishyödyllisten toimijoiden ympäristö- ja ilmastohankkeet	Mansikkary.fi Yläsavonveturi.fi Kalakukkory.fi
19.6.-30.9.2025	ELY-keskus	Energiatehokkuus, ilmastonmuutoksen torjunta, kiertotalous	Tulossa, Eura2021.fi
13.6.-15.10.2025	Pohjois-Savon liitto	Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Tulossa, Eura2021.fi
Ennallistaminen ja luonnon monimuotoisuus			
17.1.-4.4.2025	Pohjois-Savon liitto	Ennallistamiseen ja jälkikäyttöön liittyvien JTF-hankkeiden haku	Eura2021.fi
1.2.-30.4.2025	ELY-keskus	Yleishyödylliset ympäristö- ja ilmastoinvestoinnit	Ruokavirasto.fi
Energia ja liikenne			
Jatkuva haku	Business Finland	Energiatuki	Businessfinland.fi
Jatkuva haku	Business Finland	Energiatuki suurille yrityksille syväselvityksiin	Businessfinland.fi
31.12.2025 mennessä	Business Finland	Energiatuki täsmäkatselmuksiin	Businessfinland.fi
17.1.-4.4.2025	Pohjois-Savon liitto	EAKR-haku energiatehokkuustoimenpiteiden edistämiseen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen	Eura2021.fi
13.6-15.10.2025	ELY-keskus	Energiatehokkuus	Tulossa, Eura2021.fi
19.6-30.9.2025	Pohjois-Savon liitto	Energiatehokkuus	Tulossa, Eura2021.fi

Lyhenteet: EAKR = Euroopan aluekehitysrahasto, JTF = Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (Just Transition Fund), JÄSMY = Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma.

Järvi-Suomen maaseudulla toimitaan ympäristön hyväksi

Pohjois-Savossa, Kaakkois-Suomessa, Etelä-Savossa, Keski-Suomessa ja Pohjois-Karjalassa on kuluneen vuoden aikana käynnistynyt useita ELY-keskusten rahoittamia maaseutuhankkeita, jotka toteuttavat JÄSMY:n eli Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelman tavoitteita.

Maaseudulla toteuttavien hankkeiden kautta voidaan vaikuttaa myönteisesti vesistöjen tilaan, kehittää ilmastoviisasta maa- ja metsätaloutta sekä toteuttaa ympäristö- ja ilmastotekoja niin kylissä kuin kunnissa. EU:n maaseuturahoitus tarjoaa monia mahdollisuuksia ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden toteuttamiseen. Hankkeiden tarjoaman tiedon avulla lisätään osaamista, tehdään konkreettisia tekoja maaseudun ympäristön puolesta ja jaetaan hyviä käytäntöjä. Rahoitusta voi hakea oman alueen ELY-keskuksesta.

[Lue lisää rahoitetuista hankkeista ja niiden toimenpiteistä \(maaseutuverkosto.fi\)](#)

Kaikkien rahoitettujen hankkeiden tarkemmat kuvaukset löytyvät maaseudun hankerekisteristä ([maaseutuverkosto.fi/hankkeet](#)).

Tulevia tapahtumia

Maaliskuu

- 21.3. Ruokahävikki-webinaari
- 28.3. Kiertotalous-webinaari, Regulaatio ja lainsäädäntö
- 31.10. Mitä metsille kuuluu? – Ajankohtaiskatsaus Luken metsäseurantoihin
- 31.10. Kansalaisraadit ilmastopoliitikan tukena

Huhtikuu

- 1.4. Kokoeko-seminaari
- 1.4. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma, aloitustyöpaja
- 1.4. Vähähiilinen infra- ja viherrakentaminen -koulutus
- 3.4. Puusivuvirrat hyötykäyttöön -työpaja
- 3.4. Pk-yritykset kestävään kasvuun, osa 2.
- 9.4. Bisnestä kiertotaloudesta: kyvykkyydet, kumppanuudet ja verkostot
- 10.4. Pohjois-Savon lasten ja nuorten tulevaisuusfoorumi
- 16.4. Järvi-Suomen perinnemaisemat: rahoitusmahdollisuuksia perustamiseen, kunnostamiseen ja hoitoon
- 24.4. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinnan työpaja: Ruoka- ja ravitsemusturva
- 25.4. Kiertotalous-webinaari: Kuluttaminen ja muovi
- 28.4. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinnan työpaja: Infra ja rakennettu ympäristö
- 29.4. Kestävyysviestinnän ajatuspaja, osa 3: Arvot ja yhteisöllisyys

Toukokuu

- 2.-11.5. Pyöräilyviikko
- 8.5. Puijo Summit 2025 - Ihmisen ja luonnon yhteisellä polulla
- 13.-14.5. Itä-Suomen energiapäivät
- 20.5. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinnan työpaja: Terveyden suojeleminen ja edistäminen
- 23.5. Pohjois-Savon ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinnan työpaja: Uusiutuvat luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus

Lisätietoja tapahtumista ja niiden järjestäjistä:

[Hiilineutraalipohjoissavo.fi/tapahtumakalenteri](https://hiilineutraalipohjoissavo.fi/tapahtumakalenteri)

Kuva: Turvallisuus tehdään verkoissa -tilaisuus 26.11.2024 keräsi 80 osallistujaa hotelli Puijonsarven tiloihin Kuopioon.

Ilmastouutisia Pohjois-Savosta

[Miten kiertotalouden liiketoimintamalleilla tuotetaan enemmän arvoa vähemmästä? \(Kiertotaloudella.fi\)](#)

[Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmatoriskien hallinta nostattivat keskustelua pohjoissavolaisten päättäjien koulutusillassa \(Hiilineutraalipohjoissavo.fi\)](#)

[Kuopio onnistunut kirmään päästövähennyksiä \(Kuopio.fi\)](#)

[Nyt haetaan pk-yritysten vastuullisuuden suunnannäyttäjiä Pohjois-Savossa \(Pohjois-Savo.fi\)](#)

[Vastuullisuus tuotteistamisessa – työpajat päätökseen matkailun hankkeessa \(Iisalmi.fi\)](#)

[Kaukolämpöä sähköllä ensi vuonna – joustavasti polttoaineita säästään \(Kuopionenergia.fi\)](#)

[Savon Voiman kaukolämmön päästöt laskivat jälleen \(Savonvoima.fi\)](#)

[Rahkasammalten vahva kasvu parantaa hiilensidontaa ennallistetuilla soilla \(Uef.fi\)](#)

[Kokoeko-seminaari: "Miltä näyttää jätealan tulevaisuus"? \(Savonia.fi\)](#)

Haluaisitko kuulla meistä säännöllisesti?

[Siirry tilaamaan Pohjois-Savon ilmastokuulumiset -uutiskirje \(lue.viestitys.fi\)](#)

Ilmastokatsaus sisältää tilastoja ilmastopäästöistä, seurantatietoa Pohjois-Savon ilmastotiekartan toteuttamisesta ja ilmastotyön uutisia. Pohjois-Savon ELY-keskus laatii Ilmastokatsauksen kaksi kertaa vuodessa, keväisin ja syksyisin.